

Stord Vatn og Avløp AS

Stord renseanlegg - Anskaffelse av entreprise B2 for grunnarbeider og utslippsarrangement

Del II Kontraktsgrunnlaget

Oppdragsnr.: 52408305 Dokumentnr.: SRA-B2-101 Revisjon: F01 Dato: 2026-09-01

Stord renseanlegg - Anskaffelse av entreprise B2 for grunnarbeider og utslippsarrangement

Del II Kontraktsgrunnlaget

Oppdragsnr.: 52408305 Dokumentnr.: SRA-B2-101 Revisjon: F01

Oppdragsgiver: Stord Vatn og Avløp AS
Oppdragsgivers kontaktperson: Arnstein Hetlesæter
Rådgiver: Norconsult Norge AS
Oppdragsleder: Torstein Dalen
Fagansvarlig: Nils Jarle Kvam
Andre nøkkelpersoner: Ratnes Lahouratate (anskaffelse)

*Forsidefoto er oversiktsbilde ved Skjersholmane. Kilde: Google maps

Revisjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
F01	01.09.2026	For utlysning	AARR/NJK	AARR	TODAL

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult Norge som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult Norge. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Innhold

A.	Generell del	5
A.1	Innledning	5
A.2	Kort om kontraktsarbeidets omfang	5
A.3	Organisasjon og entreprisemodell	6
A.3.1	Entreprisepopdeling	6
A.3.2	Byggherrens organisering av prosjektet	6
A.3.3	Entreprenørens organisasjon	6
A.3.4	Underentreprenører	7
A.4	Dokumentliste	7
B.	Kontraktsbestemmelser	8
B.1	Alminnelige kontraktsbestemmelser	8
B.2	Spesielle kontraktsbestemmelser – endringer til NS 8405	8
B.3	Andre spesielle kontraktsbestemmelser – seriøsitetsskrav	10
C.	Tekniske krav	11
C.1	Tekniske rammebetingelser	11
C.1.1	Ytre miljø	11
C.1.2	Driftsmessige forhold på anleggsplassen	13
C.1.3	Andre rammebetingelser	13
C.2	Teknisk beskrivelse	15
C.3	Tegninger og modeller	15
C.1.4	Tegninger	15
C.1.5	BIM-modell	16
C.4	Tekniske referansedokumenter	16
D.	Krav til byggeprosessen	17
D.1	Administrative rutiner	17
D.1.1	Kommunikasjon i prosjektet	17
D.1.2	Møter	17
D.1.3	Rapportering	17
D.1.4	Distribusjon av tegninger og annet arbeidsgrunnlag	17
D.1.5	Kontroll av arbeidsgrunnlaget	17
D.1.6	Endringsbehandling	17
D.1.7	Fakturering	18
D.2	Kvalitetssikring	18
D.2.1	Kvalitetsplan	18
D.2.2	Kontroll og kontrollplaner	18
D.2.3	Planlegging	19

D.3	Sikkerhet, Helse og arbeidsmiljø (SHA) samt ytre miljø	19
D.3.1	Generelt	19
D.3.2	Koordinator for utførelsesfasen	19
D.3.3	Hovedbedrift	19
D.4	Øvrige krav til byggeprosessen	19
D.4.1	Dokumentasjon	19
D.4.1.1	Generelt	19
D.4.1.2	Dokumentasjon av byggeprosessen	19
D.4.1.3	Underlag for som bygget dokumentasjon	19
D.4.1.4	Sluttdokumentasjon/FDV-dokumentasjon	20
D.4.2	Offentlig omtale av prosjektet	20
E.	Frister og dagmulkter	21
E.1	Frister	21
E.2	Dagmulkter	22
E.3	Framdriftsplanlegging	22
F.	Vederlaget	23
F.1	Prissammenstilling	23
F.2	Regningsarbeider	23
F.1.6	Mannskap	23
F.1.7	Maskinleie	24
F.1.8	Materialer og utstyr	24
F.3	Påslag for side- og underentrepriser	24
F.4	Opsjoner	24
F.5	Regulering	25
G.	Oppdragsgivers ytelser	26
G.1	Riggområde	26
G.2	Forlegning og forpleining	26
G.3	Anleggsytelser	26
G.4	Materialer og produkter (jf. NS 8405 pkt. 19.5)	26
Vedlegg:		27

**Stord renseanlegg - Anskaffelse av entreprise B2 for grunnarbeider og
utslippsarrangement**

Del II Kontraktsgrunnlaget

Oppdragsnr.: 52408305 Dokumentnr.: SRA-B2-101 Revisjon: F01

A. Generell del

A.1 Innledning

Norge skal innføre EU sitt nye avløpsdirektiv i løpet av nær framtid. Avløpsdirektivet innebærer at avløpsvannet fra tettsteder større enn 1000 PE (personekvivalenter) skal gjennomgå sekundærrensing.

Per i dag er ca. 19000 personer i Stord-samfunnet tilknyttet kommunalt avløpsnett i «tettstaden Stord». Alt kommunalt avløpsvatn i hele kommunen, fra Fjellgardane og Kyvik i øst til Dyvik i vest, skal pumpes frem til planlagt nytt sekundærrenseanlegg på Skjersholmane.

I tillegg til nytt renseanlegg, skal det legges ned ca. 25 kilometer med nye avløpsrør og det skal etableres mange nye avløpspumpestasjoner. Der det passer, blir etablering av nye avløpsanlegg vurdert i sammenheng med rehabilitering av annet kommunalt VA-anlegg.

Arbeidet med nytt sekundærrenseanlegg og tilhørende rør og avløpspumpestasjoner er startet og arbeidet er planlagt ferdigstilt til januar 2030. Dette delprosjektet, B2, skal starte i januar 2027 med varighet 1 år.

A.2 Kort om kontraktsarbeidets omfang

Stord Vatn og Avløp skal etablere ny utslippsledning som fører renset avløpsvann fra nytt avløpsrenseanlegg i grøft ned til sjø. Sanering/riving av eksisterende renseanlegg og etablering av midlertidige spillvannsledninger for å håndtere avløpsvannet mens bygging av nytt avløpsrenseanlegg pågår, inngår også i kontraktsarbeidet.

Det skal etableres ny selvfallsledning spillvann Ø1200 mm PE SDR17 i grøft fra sør-østre del av tomten ned til sjø. I felles grøft ned til sjø skal det også etableres overvannsledning Ø500 PE SDR. I forbindelse med etablering av nye ledninger skal det settes ned dyp utslippskum ved sjøkanten. Utslippsledning skal avsluttes med forankring og flens i sjø. Videre skal det legges ca 250m sjøledning Ø1200 PE.

Arbeidet består av

1. Utslippsarrangement

- Ca. 50 m uttak av berg / grøft fra sør-østre hjørnet av tomt ned til sjø for spillvannsledning Ø1200 mm PE100 og overvannsledning Ø500 mm PE100
- Ca. 16 meter grøft i sjø for 1 stk. Ø1200 PE100 spillvannsledning
- Etablering av utslippskum 9m dybde ved sjøkant

2. Etablering av midlertidige spillvannsledninger

- Ca. 165m grøft for Ø315 PE SDR26 fra kum MS2 – MS1
- Ca. 100m grøft for 5 stk PE-ledninger fra innkjørsel renseanlegg ned til kum MS1

3. Etablering av sjøledning

- Ca. 250m ledning i sjø for Ø1200 PE

4. Etablering av midlertidig renseløsning

- Det skal etableres samlekum for midlertidige ledninger i sør-østre hjørnet av tomten. Avløp føres til midlertidig pumpeump, som pumper avløpet opp i en rensecontainer på bakkenivå.

5. Etablering av spillvannsledning

- Ca. 270m grøft for ø715 PE SDR9 fra renseanlegg ned til molo

6. Riving / sanering av eksisterende renseanlegg

- Riving og borttransport av eksisterende renseanlegg på tomten, inkl. overbygg, slamavskiller/tanker, ledningsanlegg og kummer. Alt avfall som ikke kan gjenbrukes, skal leveres til godkjent deponi.

7. Etablering av gangbro

- Det skal etableres gangbro over fjellskjæring hvor det er tursti i dag, med tilhørende sikring og etablering av gjerder

Antatt oppstart, byggetid og ferdigstillelse er angitt i vedlagt orienterende fremdriftsplan. Byggherren tar forbehold om gjennomføring dersom det mot formodning ikke skulle bli gitt igangsettingstillatelse, finansiering uteblir eller andre uventede forhold oppstår.

A.3 Organisasjon og entreprisemodell

A.3.1 Entrepriseoppdeling

Entreprise	Ansvarsområde
M1	Samspill for Maskin og prosessentreprise (samspill til totalentreprise)
B1	Bygg og utenomhus (utførelsesentreprise)
B2	Grunnarbeid og utslippsarrangement (utførelsesentreprise) Denne entreprise
S1	Sjøledningsentreprise Djupavika (utførelsesentreprise)

A.3.2 Byggherrens organisering av prosjektet

Rolle	Navn (firma, person)
Byggherre	Stord Vatn og avløp AS
Prosjektleder (PL)	Arnstein Hetlesæter
Byggeleder (BL)	Ikke bestemt
Koordinator(er) (KP/KU)	Se Plan for sikkerhet, helse, arbeidsmiljø og ytre miljø
Hovedbedrift	Se Plan for sikkerhet, helse, arbeidsmiljø og ytre miljø.
Byggherrerådgiver	Norconsult Norge AS

A.3.3 Entreprenørens organisasjon

Entreprenørens organisasjonsplan med nøkkelfunksjoner og hvem som innehar disse, fremkommer av vedlegg 7. Vedlegg 7 skal sendes inn av tilbyder som del av tilbudet.

Organisasjonsplanen skal vise forbindelse mellom entreprenørens prosjektorganisasjon og de øvrige ledd i dennes virksomhet.

A.3.4 Underentreprenører

Feltene skal fylles ut. Navngitt firma kan ikke byttes ut uten at tiltakshaver godkjenner dette. Samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn.

Firmanavn	Ansvarsområde

A.4 Dokumentliste

Filnavn/Dokumentnavn	Dato	Kommentar
Del 1 - Konkurransbeskrivelse	2026-09-01	PDF
SRA-B2-100A - Tilbudsskjema	2026-09-01	Word
SRA-B2-100B - Prisskjema	2026-09-01	Word
SRA-B2-100C - Forpliktelseserklæring	2026-09-01	Word
SRA-B2-110D - Seriøsitetskrav	2026-09-01	PDF
Del 2 - Kontraktsgrunnlag	2026-09-01	Dette dokumentet
Dokument – og leveranseplan – Tegningsliste og tegninger	2026-09-01	PDF-format hvor tegningsliste og tegninger er samlet.
SRA-B2-108 – Tiltaksplan	2026-09-01	PDF
SRA-B2-110 – Teknisk mengdebeskrivelse	2026-09-01	Gab og pdf-format med beskrivelse utarbeidet i G-prog/lsy-beskrivelse
SRA-B2-111 – Grensesnittmatrise	2026-09-01	PDF
SRA-B2-113 – Byggherrens orienterende fremdriftsplan	2026-09-01	PDF
SRA-B2-114 – SHA-plan	2026-09-01	PDF

B. Kontraktsbestemmelser

B.1 Alminnelige kontraktsbestemmelser

Norsk Standard 8405:2008 "Norsk bygge- og anleggskontrakt" skal gjelde med endringer som beskrevet i pkt. B.2 og B.3.

B.2 Spesielle kontraktsbestemmelser – endringer til NS 8405

Om opplysninger gitt i tilbudet mv.

Opplysninger gitt i tilbudet om kvalifikasjoner og om fastsatte tildelingskriterier, som grunnlag for byggherrens vurdering av entreprenøren før inngåelse av kontrakt, forplikter entreprenøren i kontraktsperioden.

De enkelte punkter er nummerert med referanse til tilsvarende bestemmelser i NS 8405. Nye punkter er nummerert fortløpende etter standardens punkter.

Punkt 8 – Varsler og krav

Tillegg tredje avsnitt, ny siste setning:

Dette gjelder ikke for krav, og for forespørsler etter 34.4, som fremsettes for første gang i eller i forbindelse med sluttoppgjøret.

Punkt 9.3 – Byggherrens sikkerhetsstillelse

Utgår og erstattes av:

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

Punkt 22.1 – Retten til å pålegge endringer

Tredje avsnitt annen setning strykes og erstattes med:

Byggherren kan ikke pålegge entreprenøren endringer ut over 25 % netto tillegg til kontraktssummen.

Punkt 24.1 – Entreprenørens krav på fristforlengelse som følge av byggherrens forhold

Nytt annet avsnitt:

Entreprenøren skal i sin fremdriftsplanlegging forutsette at summen av endringer gir en økning av vederlaget på inntil 10 % av kontraktssummen uten at han i normaltilfellene har krav på fristforlengelse. Overskrides denne grensen er det kun volumet ut over 10 % økning som gir grunnlag for fristforlengelse.

Punkt 24.5 – Beregning av fristforlengelse

Nytt tredje avsnitt:

Ved beregning av fristforlengelse skal det tas hensyn til fremdriftsvirkningen av eventuelle arbeider som ikke er kommet eller ikke vil komme til utførelse.

Punkt 25.3 – Entreprenørens varsel om vederlagsjustering

Kravene om særskilt varsel og løpende underretning i NS 8405 punkt 25.3 andre avsnitt bokstav a og fjerde avsnitt, gjelder ikke for vederlagsjustering for kapitallytelser, rigging, drift og nedrigging.

I stedet for andre avsnitt punkt a og fjerde avsnitt gjelder følgende bestemmelser for vederlagsjustering for kapitallytelser, tilrigging, drift og nedrigging:

*Hvis entreprenøren ikke har fått fristforlengelse gjøres vederlagsjustering etter formel for uendret byggetid.
Hvis entreprenøren har fått fristforlengelse gjøres vederlagsjustering etter formel for endret byggetid.*

Uendret byggetid

Hvis prisen på netto vederlagsjusteringer som følge av forhold beskrevet i NS 8405 punkt 25.2 ved uendret byggetid ikke overstiger 10 % av kontraktssum, gis det ingen kompensasjon.

Overstiger prisen på netto vederlagsjusteringer ved uendret byggetid 10 % av kontraktssummen, gis det kompensasjon etter følgende formel:

$$V_s = 0.5 \cdot R \cdot (A - 1.1 \cdot B) / B$$

V_s = Kompensasjon for økte utgifter til kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging, eks mva

R = Opprinnelig avtalt vederlag for rigg- og driftkapittelet, eks mva

A = Kontraksverdi av alt utført arbeid på tidspunkt for opprinnelig sluttfrist, eks mva

B = Opprinnelig kontraktssum (kontraktssum eks mva)

Ved beregning av kontraksverdi av utført arbeid på tidspunkt for opprinnelig sluttfrist eks. mva. (A), skal følgende ikke tas med:

- Regulering av kontraktssum pga. lønns- eller prisstigning
- Påslag for administrasjon av sideentreprenør eller tiltransport av entreprise/leverandørkontrakter
- Avbestillingserstatning
- Endringsarbeid som gjøres opp inklusive rigg-del
- Kompensasjon for økt rigg-del i endret byggetid

Forlenget byggetid

Har entreprenøren krav på fristforlengelse av sluttfristen etter NS 8405 punkt 24.1, jfr. 24.5, skal vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging kompenseres etter følgende formel:

$$V_f = 0.7 \cdot R \cdot (t_2 - t_1) / t_1$$

V_f = Kompensasjon for økte utgifter til kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging, eks mva

R = Opprinnelig avtalt vederlag for rigg- og driftskapittelet, eks mva

t₁ = Opprinnelig byggetid

t₂ = Avtalt ny byggetid

Dersom behovet for rigg- og driftsyntelser i fristforlengelsesperioden er vesentlig lavere enn i byggeperioden for øvrig, skal det foretas en tilsvarende reduksjon av R i beregningen av kompensasjonen.

Kompensasjonen ifølge formlene over skal lønns- og prisreguleres iht. avtalte indekser som angitt i kontrakten, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

Punkt 26.1 – Utførelsesplikt ved uenighet

Tredje avsnitt utgår og erstattes av:

Byggherren stiller ikke sikkerhet for verdien av det omtvistede kravet.

Punkt 38.1 – Avbestilling

Tredje avsnitt utgår og erstattes av:

Dersom reduksjonen av entreprenørens samlede vederlag etter fradrag og tillegg ved endringsarbeider er mindre enn 15 % av kontraktssummen, skal reduksjonen alltid behandles etter bestemmelsene om endringer. Dersom reduksjonen blir mer enn 15 % av kontraktssummen skal kun den delen som overskrider 15 % regnes som avbestilling.

Nytt sjette avsnitt:

Reduksjon i forhold til kontraktens mengdeangivelse på poster som skal avregnes etter enhetspriser (regulerbare poster) er ikke å anse som avbestilling uansett størrelse på reduksjonen. Mengden på enkeltposter i mengdelisten kan settes til null uten at dette anses som en avbestilling.

B.3 Andre spesielle kontraktsbestemmelser – seriøsitetsskrav

Anskaffelseslovens bestemmelser og Stord kommune sine seriøsitetsskrav gjelder for denne kontrakten, se vedlegg SRA-B2-110D.

C. Tekniske krav

C.1 Tekniske rammebetingelser

C.1.1 Ytre miljø

Anleggsdriften skal ta hensyn til bosatte og trafikk i nærliggende områder til anlegget. Dette gjelder tiltak mot støv, støy, rystelser o.l., og å opprettholde ferdsel for både myke og harde trafikanter. Anleggsstedet skal sikres mot tilkomst for uvedkommende (dvs. forskriftsmessig tett rigg-gjerde). Hele anleggsområdet defineres som nærområde/lekeområde. Dette må spesielt hensyntas i forbindelse med trafikkavvikling og sikring.

Entreprenøren skal på forespørsel dokumentere at virksomheten arbeider med kontinuerlig forbedring, at revisjoner gjennomføres og at virksomheten har rutiner for miljøstyring og kontroll. Byggherren forutsetter at all virksomhet på byggeplassen planlegges og gjennomføres uten at det oppstår ulykker eller skader på ytre miljø. Dette kan oppnås ved at det skapes en aktiv holdning og samarbeid mellom involverte parter for å forebygge mot at det skjer ulykker eller miljøskader. Anleggsvirksomhet, bygging og drift av anlegget skal ikke medføre varig påvirkning på det ytre miljøet. Entreprenør er pliktet til å ha en beredskapsplan for akutt forurensning. Krav i SHA-planen og Miljøoppfølgingsplanen (MOP) skal innarbeides i beredskapsplanen. Entreprenør skal varsle byggherren ved eventuelle hendelser som skulle oppstå. Varsling skal utføres i henhold til «Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning». Tiltak skal utføres i henhold til «beredskapsplan».

Entreprenør og eventuelle underentreprenører må generelt opptre hensynsfullt og utføre arbeidet slik at ytre miljø og konstruksjoner ikke påføres skader. Eventuelle skader må entreprenøren utbedre umiddelbart uten kostnader for byggherren.

Avfallshåndtering og kildesortering:

Avfall og farlig avfall skal håndteres uten fare for forurensning og skade. Avfall skal lagres og håndteres forsvarlig og i samsvar med gjeldende forskrifter. Alt avfall skal ryddes fra anleggsområdet fortløpende, sorteres og leveres til godkjente mottak. Miljøfarlig avfall skal ivaretas og transporteres til godkjent mottak. Brenning av avfall på anleggsplassen eller i terrenget er ikke tillatt. Dette gjelder også papp og tremateriale.

Entreprenør skal ved forespørsel kunne dokumentere bruk av godkjente returordninger for sluttbehandling av emballasje.

Alt avfall tilfaller entreprenøren dersom ikke annet avtales. Entreprenøren er ansvarlig for at eget avfall fra montasjefasen avhendes på en måte som tilfredsstiller myndighetene og byggherrens krav.

Avfallscontainere for ordinært avfall fra spisebrakker og sanitærbrakker og tømming av disse besørges av entreprenøren. Avfall skal avhendes jevnlig i løpet av byggeperioden og ikke samles opp til arbeidene er avsluttet.

All øvrig håndtering av eget avfall som papp og plastemballasje, trepaller, metaller etc. samt farlig og miljøskadelig avfall skal besørges av entreprenøren selv. Avfallet skal leveres til godkjente mottak inklusive mottaksavgift alternativt at den enkelte underentreprenør inngår en egen avtale med hovedentreprenøren om håndtering av avfallet.

Ved sveising av PE-rør skal alt høvelspon straks samles opp og legges i tette sekker som fjernes fra anleggsområdet daglig, evt. at de låses inn.

Krav til betongkummer

Alle prefabrikkerte betongkummer, kumringer, kjegler, topplater og øvrige betongelementer skal leveres med minimum lavkarbonklasse A iht. NS-EN 206.

Leverandøren skal dokumentere oppnådd lavkarbonklasse gjennom EPD og/eller tredjepartsverifisert dokumentasjon.

For riving av eksisterende slamavskiller med kummer er det satt krav i ombruksrapport og mengdebeskrivelse til resirkulering / gjenbruk av enkeltelementer.

Krav til anleggsmaskiner og lastebiler

Det stilles krav om at entreprenøren skal benytte moderne anleggsmaskiner og lastebiler med lave klimagassutslipp, minimum utslippsklasse Euro VI. Kravet skal bidra til å redusere utslipp fra transport og anleggsdrift og dermed sikre en mer klimavennlig gjennomføring av prosjektet.

Entreprenøren skal legge frem dokumentasjon fra kjøretøyets produsent eller fra kjøretøyregisteret. Evt kopi av vognkort hvor utslippsklasse fremgår.

Beskrivelse av PE-ledninger

Alle PE-ledninger som leveres i entreprisen skal være dokumentert med tredjepartsverifisert EPD iht. EN 15804. EPD skal leveres sammen med tilbudet eller senest før bestilling av materiell.

En **EPD** (Environmental Product Declaration) er en tredjepartsverifisert miljødeklarasjon som dokumenterer miljøpåvirkningen til et produkt gjennom hele livsløpet, basert på internasjonale standarder som ISO 14025 og EN 15804. For PE-rør vil EPD-en typisk oppgi hvor mange kg CO₂-ekv. som genereres per meter rør eller per tonn produsert materiale.

Uønskede arter:

Uønskede arter skal behandles og dokumenteres iht. forskrift om fremmede organismer.

Kulturminner:

Entreprenøren plikter å melde fra om funn av mulige kulturminner.

Orden, sperring og sikring:

Byggherren vil legge vekt på at arbeidsplassen til enhver tid fremstår som oversiktlig og ryddig. Generelt gjelder at anleggsområdene skal avsperras og sikres på den mest betryggende måte mot uhell og ulykker.

Entreprenøren plikter til enhver tid under anleggsperioden å rette seg etter alminnelige og spesielle påbud om sikring gitt av byggherren, arbeidstilsyn, politi, vegvesen eller andre offentlige etater eller myndigheter som arbeidet angår.

Utførelsen av slike eventuelle påbud hjemler ikke noe økonomisk vederlag fra den som gir påbudet eller byggherren, hvis annet ikke er spesielt avtalt.

Sikkerhetsdatablad for alle oljer, kjemikalier og stoffer som kan representere risiko for helse og omliggende miljø, og som benyttes/oppbevares på anleggsplassen, skal være samlet i et kartotek. Kartoteket skal oppbevares slik at det er tilgjengelig i en krisesituasjon.

Sikring mot drukning:

Entreprenør skal sørge for sikring av grøfteområde mot drukning. Vassfylte grøfter skal være drenert ut/ pumpet tomme og sikres tilstrekkelig for arbeid.

Sjøarbeider inngår som et eget punkt i SHA-planen.

Sjekkliste dykkertjenester SVA er vedlagt konkurransegrunnlaget. Denne listen skal fylles ut før anleggsstart.

C.1.2 Driftsmessige forhold på anleggsplassen

Arbeidstidsbestemmelser:

Entreprenøren skal ikke arbeide utenfor ordinær arbeidstid som er: Kl. 06.00 - 21.00.

Bruk av støyende utstyr utenfor anlegget kan kun utføres i tidsrommet mellom kl. 07.00 og 19.00. På lørdager og dager før helligdager, skal arbeidet være avsluttet senest kl. 14.00. Arbeid på søndager skal ikke forekomme.

Klimatiske forhold:

Det presiseres at alle utgifter knyttet til klima/vær som f.eks. med snø, frost, is og vannulemper (ikke uttømmende liste) skal være inkludert i prisen.

Støy:

Entreprenøren er ansvarlig for å etterkomme alle offentlige krav til støyreduksjon og arbeidstid. Alle arbeider skal planlegges og utføres slik at støybelastningen og faren for trivsels- og helseplager for beboere, tilreisende og arbeidere reduseres til et minimum. Som et minimum skal Direktoratet for arbeidstilsynets forskrift om "Vern mot støy på arbeidsplassen", og "Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442)" overholdes.

Retningslinje setter støygrenser ved større bygg- og anleggsvirksomhet. Bygg- og anleggsvirksomhet bør ikke gi støy som overskrider anbefalte støygrenser.

Støv:

Entreprenøren er ansvarlig for å foreta forholdsregler for å hindre at støv fra anleggsplassen skaper ulemper for omgivelsene.

Sikkerhetsutstyr:

Entreprenøren skal sørge for at alle som beveger seg innenfor anlegget har det nødvendige verneutstyr (Hjelm, vernesko, refleksvest, etc.). Verneutstyr skal være i synlighetsbekledning klasse 3.

C.1.3 Andre rammebetingelser

Beliggenhet og adkomst:

Anleggsområdet er lokalisert til tomt der eksisterende renseanlegg på Skjersholmane er plassert i dag gnr/bnr 46/423 og 46/417 m. fl. Adkomst fra E39 like vest for ferjekaien ved Skjersholmane.

Figur 1 Oversiktskart over planlagte traseer. Kilde: kommunekart Stord

Tilrigging og drift av byggeplass:

Entreprenøren må selv sørge for all rigging på anlegget for seg selv og sine underentreprenører. Dette gjelder blant annet nødvendige provisoriske transportveger, fremføring av vann og elektrisitet, oppsetting av alle brakker, WC, lagerskur og annet nødvendig. I tilrigging regnes også transport av maskiner og verktøy, samt eventuell montasje av stasjonært maskinelt utstyr.

Alle fasiliteter skal tilfredsstille arbeidstilsynets krav. Entreprenøren er selv ansvarlig for tilkoblingspunkt for elektrisitet, vann og avløp. For WC kan det tillates tett system med oppsamlingstank eller tørrklosett. Systemet skal være godkjent av Stord Vatn og Avløp. Avfall fra oppsamlingstank eller tørrklosett skal fjernes på lovlig måte. Dersom det er mulig med tilknytting til offentlig avløpsnett, skal dette gjøres etter godkjenning fra Stord Vatn og Avløp. Det skal leveres sanitærmelding for brakkerigg som skal tilknyttes offentlig vann og spillvann.

Ved avslutning av arbeidet skal det gjennomføres opprydding på rigg- og anleggsområdet og området skal tilbakeføres til minst den stand som var før oppstart av prosjektet. Entreprenøren sine maskiner, utstyr og materialer skal fjernes umiddelbart og fortløpende etter at nødvendig arbeid er ferdig.

Trafikkavvikling:

Entreprenør er ansvarlig for all midlertidig trafikkomlegging av gangveier og kjørefelt i hele anleggsperioden. Alle gang og kjøreareal som blir berørt av entreprenørens virksomhet i anleggsperioden skal sikres mot anleggsvirksomhet. Dette gjelder både for private og offentlige arealer. Atkomster skal i størst mulig grad holdes åpent i hele anleggsperioden.

Arbeidene skal gjøres i forståelse med relevante myndigheter og enhetsprisene skal inkludere alle kostnader md f.eks. varsling, skilting, omlegging av vei/fortau/gangvei. Trafikkdirigert, etablering av snuplass, vedlikehold av midlertidige tiltak inntil etablering av permanente tiltak med mer. Entreprenøren skal prise og planlegge utførelsen av sine anleggsarbeider på en slik måte at beboere i minst mulig grad blir berørt av anleggsvirksomheten.

Entreprenørens ansvar for påvisning og sikring av eksisterende ledninger og kabler;

Fagne har høyspentkabler langs E39. Statnett har 300kV kraftkabler i nærhet til tomten.

I tillegg ligger det mye eksisterende vann- og avløpsledninger på og rundt anleggsområdet. Entreprenør er ansvarlig for å hente inn grunnlag for alle eksisterende VA-ledninger i området.

Det er entreprenørens ansvar å få påvist nøyaktig beliggenhet av ledninger og kabler før arbeidene starter opp.

Entreprenør må ha nødvendig dialog med Fagne og Statnett samt ledningsansvarlig i Stord kommune i hele byggefasen.

Det er også entreprenørens ansvar å sikre at alle påviste ledninger og kabler sikres forsvarlig i anleggsperioden.

Entreprenøren står fritt til å velge type sikring, men før arbeidet starter opp skal forslag til sikring fremlegges byggherre. Det skal etableres tung sikring langs veg som skal være godkjent iht. gjeldende krav for den aktuelle bruken

Byggherren må innhente tilleggsforsikring for evt. skader/brudd på Statnett sitt kabelanlegg.

Eksisterende installasjoner: Eksisterende renseanlegg skal saneres og rives. Eksisterende bygning over terrengnivå rives og fjernes. Eksisterende slamavskillertanker og ledningsanlegg under bakkenivå graves opp og fjernes.

Grunnforhold: Løsmasser og fjell på tomten. Det er ren fjellsprenghing i grøftetrase ned mot sjø. Det er registrert fylt i masser, syredannende.

Naboer:

Oppdragsgiver lager naboliste med telefonnummer. Naboer iht listen skal entreprenør informere om framdrift og evt konsekvenser for tilkomst, vannforsyning, støy osv.

Entreprenøren vil i gjennomføringen av arbeidene være oppdragsgivers representant og ansikt utad mot publikum, naboer og andre berørte parter. Oppdragsgiver legger stor vekt på at dette ansvaret blir ivaretatt på beste måte. Oppdraget skal gjennomføres på en planlagt og smidig måte slik at konflikter unngås.

C.2 Teknisk beskrivelse

Norsk standard NS 3420 "Beskrivelsestekster for bygg, anlegg og installasjoner" 1. utgave 2024-01 er gjeldende for denne kontrakten.

Teknisk beskrivelse for oppdraget er utarbeidet med beskrivende tekster iht. NS3420. Byggherre forbeholder seg retten til å avvise materialer og produkter som holdes av entreprenør, dersom byggherren vurderer disse til og ikke være tilfredsstillende eller ikke er i henhold til tegning og mengdebeskrivelse.

For Teknisk beskrivelse i ulike format, se vedlegg 2.

C.3 Tegninger og modeller

C.1.4 Tegninger

For tegningsliste og tegninger, se dokument- og leveranseplan.

C.1.5 BIM-modell

Det er ikke etablert en BIM-modell for dette prosjektet. Før anleggsstart vil det bli levert stikningsdata for VA i SOSI og/eller KOF- format.

Følgende koordinatsystem benyttes:

UTM sone 32 basert på EUREF89 (ETR89/UTM), NN2000

C.4 Tekniske referansedokumenter

Stord kommune sin VA-norm gjelder for prosjektet. Denne er tilgjengelig fra Stord kommune sin nettside.

D. Krav til byggeprosessen

D.1 Administrative rutiner

D.1.1 Kommunikasjon i prosjektet

Kommunikasjon vil skje på Microsoft Teams og i byggemøter. Det vil bli opprettet Teams-kanal før oppstart.

Stikningsdata, arbeidstegninger, møtereferat, kontaktlister m.m. vil distribueres via Teams.

D.1.2 Møter

Jf. NS 8405 pkt. 7.

Byggemøter avholdes på byggeplass hver 14. dag. Byggherre/byggeleder kaller inn og fører byggemøtereferat.

D.1.3 Rapportering

Entreprenøren skal rapportere til byggherren ifb. byggemøter. Dette kan omfatte (omfang avtales med byggherre):

- SHA og ytre miljø (HMS) – statistikk, oppsummering av hendelser og tiltak, plan for kommende periode
- Økonomi
- Framdriftsplan – status
- Bemanning
- Status KS – kontroller og avvik
- Dokumentasjon
- Utførte aktiviteter siste uke
- Planlagte aktiviteter neste uke
- Kontroll, tester, inspeksjoner
- Status endringer
- Uavklarte forhold

D.1.4 Distribusjon av tegninger og annet arbeidsgrunnlag

Tegninger og annet arbeidsunderlag vil kun bli gjort tilgjengelige på elektronisk format og via Teams. Entreprenøren må vederlagsfritt selv sørge for nødvendig utskrift og mangfoldiggjøring av tegningene.

D.1.5 Kontroll av arbeidsgrunnlaget

En del tegninger og dokumenter skal kontrolleres av entreprenøren før de kan ferdigstilles.

Entreprenøren skal kontrollere den prosjekterte løsningens gjennomførbarhet og eventuelt fremme forslag til endringer i utførelse.

Frist for tilbakemelding er 14 kalenderdager dersom ikke annet er avtalt for det spesifikke dokument.

D.1.6 Endringsbehandling

Endringsbehandling følger bestemmelsene i NS 8405.

For å sikre korrekt behandling av endringer i prosjektet, vil det kun være meldinger kommunisert på oppdragsgivers skjema som gjelder som meldinger i prosjektet. Endringsmeldinger SKAL rapporteres direkte til byggeleder via Teams. Skjema skal henvise til hvilket punkt i kontrakten endringen omfattes av og følgelig behandles deretter. Rutiner ved endringsbehandling gjennomgås på oppstartsmøte.

D.1.7 Fakturering

Fakturering skal struktureres etter prosjektets kontoplan. Opparbeidet beløp denne periode.

- Totalt opparbeidet beløp.
- Inntektende beløp i henhold til kontrakt.
- Merverdiavgift.
- Sum til utbetaling.

Som vedlegg til faktura skal det legges ved dokumentasjon på at gitt milepæl for fakturering er nådd, eventuelt mengdespesifikasjon hvor følgende fremgår:

- Post i mengdebeskrivelsen.
- Kontraktmengde.
- Enhetspris.
- Utført mengde/verdi pr. post denne perioden.
- Totalt utført mengde/verdi pr. post.

Entreprenør skal, før utsending av faktura, oversende forslag til fakturagrunnlag til byggherren. Faktura skal merkes med prosjektnummer. Prosjektnummeret oppgis i oppstartsmøte. Faktura skal sendes som E-faktura til Stord Vatn og Avløp AS. Faktura for tilleggsarbeid skal sendes på egen faktura.

Målebrev rapporteres og faktureres for hver måned.

D.2 Kvalitetssikring

D.2.1 Kvalitetsplan

Entreprenøren skal utarbeide en kvalitetsplan for kontraktarbeidet. Denne skal baseres på entreprenørens overordnede kvalitetssystem.

Kvalitetsplanen skal dekke alle systematiske tiltak som er nødvendige for å sikre at kontraktens krav til rett kvalitet til rett tid med sikker utførelse tilfredsstilles. Planen skal blant annet omfatte rutiner for planlegging, utførelse, faglig kontroll, dokumentasjon, avvikshåndtering og avviksrapportering.

Kvalitetsplanen skal overleveres byggherren iht. frist gitt i E – Frister og dagmulker.

Kvalitetsplanen skal holdes oppdatert gjennom hele byggeperioden, og til enhver tid være tilgjengelig for byggherren. Generelt gjelder at prosedyrer skal være utarbeidet og innarbeidet hos entreprenøren før oppstart av arbeidet prosedyren gjelder for.

Entreprenøren skal sørge for at alle underentreprenører følger kontraktens kvalitetsplan.

D.2.2 Kontroll og kontrollplaner

Entreprenøren skal føre kontroll med sine arbeidere for å sikre rett kvalitet på kontraktarbeidene samt utarbeide kontrollplaner og sørge for nødvendig oppfølging og dokumentasjon.

Basert på kontrollplaner vil byggherren identifisere de arbeider han ønsker å kontrollere. Entreprenøren plikter å varsle byggherren senest 48 timer forut for utførelse/kontroll av slike arbeider.

D.2.3 Planlegging

Entreprenøren skal legge ved tilbudet en overordnet fremdriftsplan

D.3 Sikkerhet, Helse og arbeidsmiljø (SHA) samt ytre miljø

D.3.1 Generelt

Byggherren har utarbeidet en plan for sikkerhet, helse, arbeidsmiljø (SHA-plan) samt ytre miljø (Miljøoppfølgingsplan) som stiller krav til entreprenøren, se vedlegg 3 og 4.

I forbindelse med oppstart av arbeider på byggeplassen skal det avholdes oppstartsmøter med alle som vil bli tilknyttet byggeplassen. Møtet, i regi av entreprenøren, skal klargjøre opplegget for HMS- og SHA-arbeidet med krav og plikter for de enkelte prosjektdeltagere. Alle som skal ha sitt virke på byggeplassen skal ha deltatt på møtet. Byggeleder skriver referat fra møtet.

D.3.2 Koordinator for utførelsesfasen

Rollen som koordinator for utførelsesfasen (KU) iht. Byggherreforskriften fremgår av SHA-plan.

D.3.3 Hovedbedrift

Hovedbedrift iht. Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) fremgår av SHA-plan.

D.4 Øvrige krav til byggeprosessen

D.4.1 Dokumentasjon

D.4.1.1 Generelt

All dokumentasjon skal struktureres etter samme struktur (kontoplan) som i mengdebeskrivelsen.

All dokumentasjon skal leveres på norsk.

D.4.1.2 Dokumentasjon av byggeprosessen

Dokumentasjonen som utarbeides i løpet av byggeprosessen skal være tilgjengelig for byggherren til enhver tid.

Under arbeidets gang plikter entreprenøren å oversende grunnlag for prosjektering i form av profiler og måledata som anses som nødvendig for en forsvarlig prosjektering. Bilder, måledata, skisser og testresultater som utarbeides for å dokumentere utført arbeid skal fortløpende gjøres tilgjengelig for byggherren og hans kontraktsmedhjelpere.

D.4.1.3 Underlag for som bygget dokumentasjon

Entreprenøren skal levere grunnlag for som bygget-dokumentasjon der byggherren har utført prosjekteringen. Dokumentasjonen skal samles og systematiseres før overlevering. For hvert objekt (f.eks. anleggsdel, bygning, konstruksjon) skal det vedlegges "rødmerkede" tegninger og ev. en rapport som beskriver endret utførelse ift. utførelsesgrunnlaget, med henvisning til vedlagte dokumenter (skisser, profiler etc.).

Dokumentasjonen skal oversendes uten ugrunnet opphold etter at det aktuelle objekt er ferdigstilt og senest innen frist angitt i punkt E – frister og dagmulker.

D.4.1.4 Sluttdokumentasjon/FDV-dokumentasjon

Entreprenøren skal levere som bygget-dokumentasjon. Dokumentasjonen samles og systematiserer av entreprenøren før overlevering.

Dokumentasjonen skal oversendes uten ubegrunnet opphold etter at det aktuelle objekt er ferdigstilt og senest innen frist angitt i kapittel E – Frister og dagmulker.

Byggherrerådgiver vil utarbeide «som bygget tegninger» basert på entreprenørens innmålinger.

Sluttdokumentasjon skal være iht. Stord kommunes VA-norm. Entreprenøren skal samordne sluttdokumentasjonen i perm, på minnepenn og digitalt på prosjektplattformen i Microsoft Teams med innholdsfortegnelse og overlevere denne til byggherren.

Entreprenøren skal dokumentere byggeprosessen ved hjelp av foto av anleggsarbeidene. Entreprenøren skal utarbeide sluttdokumentasjon, jmf. Prusbærende poster i mengdebeskrivelsen.

D.4.2 Offentlig omtale av prosjektet

All informasjon og offentlig omtale av prosjektet skal kanaliseres gjennom byggherren.

E. Frister og dagmulkter

E.1 Frister

Det tas forbehold om at de oppsatte milepælene for prosjektet kan bli endret grunnet forsinket saksgang i kommunen.

E.1.1 Fysiske arbeider

For leveranser av fysiske arbeider gjelder følgende frister:

Frist (nr.)	Beskrivelse	Dato	Dagmulkt
	Komplett leveranse og ferdigstilling av alt kontraktsarbeid	Iht. omforent fremdriftsplan.	1 ‰ av kontraktssum
	Overtakelse NB! Hvis det under overtakelsesforretningen viser seg å være forhold som må bringes i orden vil IKKE anlegget overtas. Det forventes derfor at overtakelsesforretningen skjer noen uker i forkant av oppsatt frist for overtakelse.	Iht. omforent fremdriftsplan.	1 ‰ av kontraktssum

Det vises generelt til byggherrens vedlagte orienterende fremdriftsplan, se SRA-B2-113.

E.1.2 Dokumentleveranser

For dokumentleveranser gjelder følgende frister:

Frist (nr.)	Beskrivelse	Tidspunkt	Dagmulkt
	Kvalitetsplan	14 dager etter kontraktsinngåelse	nei
	Detaljert fremdriftsplan	14 dager etter kontraktinngåelse	5000 NOK pr. dag
	Underlag for som bygget dokumentasjon	Minimum 6 uker før overtakelsesforretning	nei

Frist (nr.)	Beskrivelse	Tidspunkt	Dagmulkt
	FDV-dokumentasjon, sluttdokumentasjon Ved manglende eller ikke godkjent sluttdokumentasjon vil ikke anlegget overtas til drift og vedlikehold	Minimum 2 uker før overtakelsesforretning	Dagmulkt 10 000 NOK pr. dag
	Sluttoppgjør Skal være godkjent og signert av begge parter	Sluttoppgjør skal leveres innen 60 dager etter overtagelsesforretning.	Dagmulkt 10 000 NOK pr. dag

E.2 Dagmulkter

Se E.1 - Frister.

E.3 Framdriftsplanlegging

Byggherrens orienterende framdriftsplan, se SRA-B2-113.

Entreprenørens fremdriftsplan skal fremlegges på oppstartsmøte.

F. Vederlaget

Entreprenør skal fylle ut tabeller i Prissammenstilling i SRA-B2-100B – Prisskjema, som er vedlagt konkurransegrunnlaget.

F.1 Prissammenstilling

For kontraktssum vises det til avtaledokumentet. Prissammenstilling fremkommer av i SRA-B2-100B– Prisskjema som er vedlagt konkurransegrunnlaget.

Prisene i mengdebeskrivelsen er oppgitt i norske kroner (NOK) eks. mva.

Arbeider som er beskrevet i egne poster, men som ikke er priset, skal forutsettes priset til kr. 0.

Endring av konkurransegrunnlagets mengder etter mengdekontrollen håndteres i henhold til kontraktens regler om endringer.

For poster som er angitt som regulerbare skal oppgjøret baseres på virkelig utførte mengder som måles opp etter angitte mengdeberegningsregler.

Målebrev rapporteres og faktureres for hver måned.

F.2 Regningsarbeider

Entreprenøren påtar seg å utføre regningsarbeider på grunnlag av priser og påslagsfaktorer angitt i SRA-B2-110 – Teknisk mengdebeskrivelse. Alle priser oppgis eksl. mva og skal være faste i anleggsperioden

Etterfølgende avsnitt utfyller SRA-B2-110- Teknisk beskrivelse. Påslagsprosenten skal inkludere alle indirekte kostnader, men ikke utgjøre mer enn 10%.

F.1.6 Mannskap

Arbeid betales i henhold til timesatser eks. mva. oppgitt i mengdebeskrivelsen. Timesatsene skal dekke alle entreprenørens kostnader, både direkte og indirekte, samt risiko og fortjeneste. Dette inkluderer bl.a.:

- Lønn.
- Stedlig administrasjon og arbeidsledelse.
- Fellesmannskap (lagerfolk, reparatører, etc.) og andel i drift, vedlikehold og leie av infrastruktur for utførelse av arbeid samt interne transporter av mannskap og materiell.
- Eventuelt ordinært skifttillegg samt mindre tarifferte tillegg (kjøretillegg, klestillegg mv).
- Reise- og gangtid.
- Diett- og boutgifter.
- Sosiale utgifter, bevegelige helligdager og feriepenger.
- Andel leie og drift av brakker, kontorer, lager, etc.
- Håndverktøy, mindre redskaper.
- Leie for maskiner med månedsleie under kr 10 000,- samt maskinutstyr som bor, meisler, pigger, slanger, rør, etc.
- Materiell som rør, slanger, elektriske kabler, lamper etc.
- Forsikringer.
- Hovedadministrasjon og fortjeneste.

Godtgjørelse for overtid skal dekkes separat i henhold til timesatser oppgitt i mengdebeskrivelsen. Bruk av overtid må godkjennes av byggherren på forhånd.

F.1.7 Maskinleie

Leie for maskiner som har en månedsleie av kr 10 000,- eks. mva. eller mer, godtgjøres i henhold til timelister. I maskinleiesatsene inngår alle entreprenørens kostnader, så som direkte og indirekte utgifter samt vedlikehold, risiko og fortjeneste.

Ratene er eksklusive operatør, men inklusive kostnader for mobilisering og demobilisering. Det betales kun for effektive timer (eksklusive stillstandsleie, maskinstell og reparasjoner). Det betales kun for de maskiner og mannskaper som direkte deltar i arbeidet.

Vektangivelse for maskiner gjelder uten last.

For ikke spesifiserte maskiner skal entreprenørens standard prislister benyttes.

F.1.8 Materialer og utstyr

For materialer og utstyr som bestilles separat av byggherren benyttes oppgitte enhetspriser der slike finnes, for øvrig dekkes:

- Medgåtte materialer inkl. transport i henhold til entreprenørens innkjøpspris dokumentert ved leverandørfaktura.
- Entreprenørens påslag i henhold til prosentsats oppgitt i mengdebeskrivelsen.

F.3 Påslag for side- og underentrepriser

Det er ikke planlagt side- eller underentrepriser i prosjektet.

F.4 Opsjoner

Opsjon O1 – Kabelgrøft høgspenn

Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å bestille utførelse av kabelgrøft høgspenn som opsjon under kontrakten.

Opsjonen omfatter etablering av kabelgrøft høgspenn langs traseer angitt på tegninger. Arbeidene skal omfatte alle nødvendige ytelser for komplett ferdig kabelgrøft som angitt i mengdebeskrivelsen.

Opsjon O2 – Regningsarbeider

Opsjonen omfatter poster for regningsarbeider og påslag.

Opsjon O3 – Diverse arbeider

Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å bestille utførelse av diverse arbeider angitt under kap. 40.30 i mengdebeskrivelse som opsjon under kontrakten.

Opsjonen omfatter blant annet etablering av midlertidige ledninger som graves ned.

Generelt

Alle opsjoner kan bestilles helt eller delvis av oppdragsgiver frem til slutføring av kontrakten. Oppdragsgiver er ikke forpliktet til å bestille opsjoner.

Pris for alle opsjoner skal oppgis i tilbudsskjemaet. Pris for opsjoner vil telle med ved evaluering av tilbudene, men inngår ikke i kontraktssum. Dersom opsjoner utløses, skal arbeidene utføres på de enhetspriser som fremgår av kontrakten.

F.5 Regulering

F.5.1 Indeksregulering

Prisene skal indeksreguleres. Se prisskjema.

Kontraktssummen skal reguleres i samsvar med utviklingen i Statistisk sentralbyrås (SSB) byggekostnadsindeks for boligblokk, i alt. (tabell 08653).

Basisindeksen skal være siste publiserte indeksverdi på tilbudsfristens dato. Reguleringsindeksen skal være siste publiserte indeksverdi på tidspunktet arbeidet utføres eller faktureres.

Prisreguleringen beregnes etter følgende formel:

$$P = K \times (I_2 / I_1)$$

hvor:

- P = regulert beløp
- K = kontraktsbeløp som skal reguleres
- I_1 = basisindeks
- I_2 = reguleringsindeks

Første prisregulering vil være 01.01.2028

G. Oppdragsgivers ytelser

G.1 Riggområde

Entreprenøren må selv sørge for all rigging på anlegget for seg selv og sine underentreprenører.
Entreprenøren må selv skaffe rigg-område og ordne anleggsstrøm og toalettfasiliteter.

G.2 Forlegning og forpleining

Entreprenøren må selv sørge for forlegning og forpleining på anlegget for seg selv og sine underentreprenører.

G.3 Anleggsytelser

Ikke aktuell.

G.4 Materialer og produkter (jf. NS 8405 pkt. 19.5)

Ingen leveranse fra byggherren.

Vedlegg:

1. Tegningsliste og tegninger
2. Teknisk mengdebeskrivelse SRA-B2-110
3. SHA-plan SRA-B2-114
4. Tiltaksplan - SRA-B2-108
5. Byggherrens orienterende fremdriftsplan SRA-B2-113
6. Stord kommune sine seriøsitetsskrav SRA-B2-100D
7. Oppdragsgivers skjema for endringer
8. Prisskjema SRA-B2-100B